

A falugazdászok ideje

A budapesti Földművelésügyi Minisztérium idéntől 107 falugazdász Kárpát-medencei munkáját támogatja. Erdélyben a kezdeményezés még gyerekcipőben jár, de néhány falugazdász már dolgozik. Két Bihar megyei agrárszakemberrel beszélgettünk.

Sokan nem is tudják, mit takar a falugazdász kifejezés. Erdélyben még gyermekcipőben jár a kezdeményezés, Magyarországon viszont már jó ideje beindult a hálózatépítés. Csomortányi István, az Érmelléki Gazdák Egyesületének (ÉGE) ügyvezetője nemrégiben még azt nyilatkozta, hogy Romániában hivatalosan nincs falugazdász foglalkozás: a gazdálkodók a mezőgazdasági hivatalok, a kifizető ügynökségek helyi kirendeltségein intézhetik ügyeiket.

A magyarországi minta alapján azonban az erdélyi magyar közösségekben is kezd gyökeret verni e foglalkozás, amelyet a magyar állam tanácsokkal, pénzzel, illetve kapcsolati tőkével támogat. Bihar megyében pár évig egy falugazdász volt, tavaly ősztől kettő segíti a gazdák munkáját. Érmelléken Laskovics István, Hegyközben Borsi Levente igyekszik dűlőre vinni a termelők ügyes-bajos dolgait. Mindketten agrármérnökök, a Partiumi Keresztény Egyetemen végeztek, a Debreceni Egyetem kihelyezett mezőgazdász szakán.

Hogyan lesz valakiből falugazdász?

Érdeklődésünkre a falugazdász-program lényegét Laskovics István mutatta be. A magyarországi segítségnek köszönhetően számos előadás és tanulmányút segíti az erdélyi gazdaszervezeteket, amelyek lassan kitermelik soraikból azokat a személyeket, akik fel tudják vállalni egy-egy gazdaközösség gondjait, és segítenek eligazodni a világ dolgaiban azoknak, akik földművelésből és állattartásból élnek.

Az anyaország határán kívül rekedt magyarság jelentős része – mintegy 60 százaléka – vi-

déki térségben él. Ennek a jelentős tömegnek mintegy harmada igyekszik mezőgazdaságból talpon maradni, ami a mai körülmények között nem kis kihívás. Az erdélyi magyar gazdákhoz nehezen jutnak el a gazdálkodásukat segítő információk. Ez a román nyelv, illetve a modern információs csatornák nem megfelelő ismeretéből is fakad. Az is növeli a magyar gazdák lemaradását, hogy eddig a kis- és középgazdálkodói rétegnek nem volt megfelelő érdekképviselője, illetve nem volt kiépített intézményrendszer, amely szakmailag segíthette volna a termelőket.

„A tavaly Alcsútdobozon tartottak képzést a falugazdászok számára, ami szintén a határon túli gazdaságfejlesztési intézkedések részét képezte. A résztvevők a szakmai nap során bepillantást nyertek az anyaországi rendszer működésébe, megismerkedtek a magyarországi falugazdászok szaktanácsadási feladataival, valamint megvitatták az elmúlt időszak tapasztalatait, az eddig elért eredményeket, és meghatározták a jövőbeni irányokat” – magyarázza Laskovics István.

Az erdélyi gazdaegyesületek képviselőit Laskovics István, az ÉGE, Fancsali Ernő, az Ara nyosszéki Gazdák Egyesülete, Csomós Attila és Sikó László, az RMGE Maros, valamint dr. Jakab Ernő, az Udvarhelyszéki Mezőgazdászok Egyesülete részéről az erdélyi tapasztalatokról beszélt. Arról, hogyan sikerült nulláról indulva egy működőképes magyar gazdavédelmi intézményrendszer alapjait lerakni Romániában.

A gazdafórumok és a különböző képzések megszervezésén túl

A hegyközcsatári rozsarató és tarlóhántó hagyományőrző ünnepségen: Laskovics István, Ványi Attila, az ÉGE elnöke és Korinek László Pécs városából, a Magyarok Kenyere-program ötletgazdája

a falugazdászok tanácsadóként működnek, tájékoztatókat tartanak és szolgáltatásokat nyújtanak. Még olyan problémák megoldásában is segítenek a hozzájuk

fordulóknak, amelyek nem kötődnek szorosan a mezőgazdasághoz. „Mi, akik Bihar megyében a gazdaegyesületben ezt a munkát felvállaltuk, ismerjük a kis- és nagybani termelők problémáit, így a gazdákkal érdemben tudjuk tartani a kapcsolatot” – magyarázza a munka lényegét az érmihályfalvi falugazdász. Bár a kezdeményezés Erdély-szerte még újdonságnak számít, a gazdátársadalom pozitívan áll a dologhoz, annál is inkább, mert van

A magyarországi minta alapján az erdélyi magyar közösségekben is kezd gyökeret verni e foglalkozás, amelyet a magyar állam pénzzel támogat.

dásában is segítenek a hozzájuk fordulóknak, amelyek nem kötődnek szorosan a mezőgazdasághoz. „Mi, akik Bihar megyében a gazdaegyesületben ezt a munkát felvállaltuk, ismerjük a kis- és nagybani termelők problémáit, így a gazdákkal érdemben tudjuk tartani a kapcsolatot” – magyarázza a munka lényegét az érmihályfalvi falugazdász. Bár a kezdeményezés Erdély-szerte még újdonságnak számít, a gazdátársadalom pozitívan áll a dologhoz, annál is inkább, mert van

A hegyköziek embere

A bihari Hegyköz az Alföld és az Erdélyi-sziget-hegység találkozásánál fekszik, amelyet délről a Körös vidéke, nyugatról a Bihari-síkság, északról az Érmellék, keletről pedig a Rézálja tájegysége övez. A kistáj települései a Berettyó folyó középszakaszának széles völgyében helyezkednek el. A térség Bihar megye városhiányos körzeteinek legtipikusabb példája. Eppen ezért az itt élők az ingázás helyett a föld megmunkálásában látják a megélhetést. A hegyközi dombok ilyenkor már zöldellnek, hisz nemcsak a gabonafélék, illetve a kukorica aranya biztosítja a bevételt, de a gazdaszemek mellett a kövér legelők is hizlalják az ál-

latot. A dombokon gyümölcsfák rügyeznek, ami a megyeközpont piacainak a bőséget biztosítja.

A frissen végzett agrármérnök, Borsi Levente egyhektáros területen gyümölcsstermesztéssel foglalkozik Siterben. Így nemcsak elméletben, de a gyakorlatban is átlátja a kisgazdálkodók lehetőségeit, sőt igyekszik beletanulni abba a „hivatalba”, amit a gazdaegyesület rábizott. A Bihar megyei Hegyközben éppen azon munkálkodik, hogy számba vegye azokat a gazdákat, akiknek a boldogulását „szemmel kell tartania.” Felméri, és kimutatásokat készít azokról a területekről, amelyeken gazdálkodó tevékenység folyik, hogy pontos rálátása legyen a hegyközi kisgazdák helyzetére. A gazdaegyesület egyéb tevékenységében is aktívan részt vesz, mert a nagyváradi termelői vásárok megszervezéséből is kiveszi részét. Ugyanakkor a kistrégyi hagyományőrző rendezvényeinek megszervezése is rá vár. A környék gazdái szintén tőle várják a támogatási lehetőségekről és a pályázatokról szóló tájékoztatást is.

SÜTŐ ÉVA

Borsi Levente (kezeben a kalászosokkal) a siteri aratóversenyen egyik szervezőjeként

Falugazdászprogram

A magyar agrártárca mintegy fél milliárd forintos keretösszeggel indította útjára a Kárpát-medencei Falugazdász Programot, amely méltán nevezhető mérföldkönek a külföldi magyar agrártársadalom életében, illetve a külföldi magyar gazdaszervezetek tevékenységének fejlesztésében. A program keretében 107 falugazdászt foglalkoztatnak Kárpát-medence-szerte, a szakemberek zöme Erdélyben fog munkába állni. A Földművelésügyi Minisztérium jelenleg mintegy húsz határon túli magyar gazdaszervezettel írt alá együttműködési megállapodást, de a tárca mintegy ötven külföldi magyar gazdaszervezettel van kapcsolatban és mintegy 50 ezer gazda érhető el e kapcsolati hálón keresztül. Az ősszmagyar gazdátársadalom együttműködésének erősítése érdekében a Kárpát-medencei falugazdászprogram mellett számos oktatási, képzési és a magyar-magyar gazdasági kapcsolatok élénkítését szolgáló program is fut, amely a közös munkát hivatott támogatni.